

**109. LAUANTAINA 4. JOULUKUUTA 1999**

kello 19.25

**Päiväjärjestys****Ilmoituksia****Toinen käsittely**

- 1) Hallituksen esitys laeiksi tuloverolain sekä varallisuusverolain 10 §:n muuttamisesta ..... 3779  
 Hallituksen esitys HE 32/1999 vp  
 Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 23/1999 vp  
 Lakialoite LA 42, 47, 48, 54, 70, 93, 103, 107, 114, 122, 126, 146, 152, 157, 160/1999 vp  
 Toivomusaloite TA 23, 24, 26, 28—31, 33, 34, 38—40, 42, 46, 54, 55, 57, 58, 65, 68, 71, 80—84, 94/1999 vp
- 2) Hallituksen esitys vuoden 2000 veroasteikkolaiksi ..... 3784  
 Hallituksen esitys HE 38/1999 vp  
 Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 24/1999 vp
- 3) Hallituksen esitys laeiksi tuloverolain ja tuloverolain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta ..... 3784  
 Hallituksen esitys HE 39/1999 vp  
 Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 25/1999 vp
- 4) Hallituksen esitys pääomatulojen ja yhteisön tuloveroprosentin korottamisesta sekä siitä aiheutuviksi muutoksiksi tuloverolainsäädäntöön ..... 3784  
 Hallituksen esitys HE 158/1999 vp  
 Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 27/1999 vp

- 5) Hallituksen esitys laiksi asuntosäästöpalkkiolain 7 §:n muuttamisesta..... 3784  
Hallituksen esitys HE 128/1999 vp  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 28/1999 vp
- 6) Hallituksen esitys laiksi eräiden kirkollisten kiinteistöjen luovuttamisesta Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle, Suomen ortodoksiselle kirkkokunnalle sekä näiden seurakunnille ..... 3785  
Hallituksen esitys HE 142/1999 vp  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 29/1999 vp
- 7) Hallituksen esitys laiksi vapaasta sivistystyöstä annetun lain 16 §:n muuttamisesta ..... 3785  
Hallituksen esitys HE 130/1999 vp  
Sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 9/1999 vp
- 8) Hallituksen esitys laiksi elokuvataiteen edistämisestä ..... 3785  
Hallituksen esitys HE 120/1999 vp  
Sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 10/1999 vp
- 9) Hallituksen esitys eläkkeelle siirtymistä myöhentävistä ja työssä jatkamista edistävästä muutoksista eläkelainsäädäntöön ..... 3785  
Hallituksen esitys HE 93/1999 vp  
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö StVM 23/1999 vp  
Lakialoite LA 168/1999 vp
- 10) Hallituksen esitys laeiksi valtion eläkelain ja valtion perhe-eläkelain 5 §:n muuttamisesta ..... 3786  
Hallituksen esitys HE 118/1999 vp  
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö StVM 24/1999 vp

### Mietintöjen pöydällepano

- 11) Hallituksen esitys laiksi rakennerahasto-ohjelmien kansallisesta hallinnoinnista..... 3786  
Hallituksen esitys HE 140/1999 vp  
Hallintovaliokunnan mietintö HaVM 9/1999 vp
-

Puhetta johtaa toinen varapuhemies Mikkola.

—————

## Nimenuuto

Nimenuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

—————

## PÄIVÄJÄRJESTYKSEN ASIAT:

### 1) Hallituksen esitys laeiksi tuloverolain sekä varallisuusverolain 10 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys HE 32/1999 vp  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 23/1999 vp  
Lakialoite LA 42, 47, 48, 54, 70, 93, 103, 107, 114, 122, 126, 146, 152, 157, 160/1999 vp  
Toivomusaloite TA 23, 24, 26, 28—31, 33, 34, 38—40, 42, 46, 54, 55, 57, 58, 65, 68, 71, 80—84, 94/1999 vp

**Toinen varapuhemies:** Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 23. Ensinnä sällitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsitteeseen.

Tämän asian yhteydessä sällitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 2) ja 3) asiasta.

### *Yleiskeskustelu:*

<sup>1</sup> **Olavi Ala-Nissilä /kesk:** Arvoisa herra puhemies! Täytyy valittaa, että tänään täällä veropoliitiikasta ei ole syntynyt kunnan keskustelua ensimmäisessä ja toisessa käsittelyssä. Tämä ajankohta on ollut huono veropoliittisen keskustelun kannalta, vaikka mielestäni se on ehkä tärkein asiakokonaisuus tämän vuoden talousarviossa. Toivottavasti kolmannessa käsittelyssä keskustelua syntyy, ja toivon, että se käydään päiväsaikaan ja voidaan kuulla myös hallituspuolueiden ja ehkä valtiovarainministereiden näkemyksiä siitä, miten veropoliitiikassa aiotaan ehkä

jatkossa edetä, miten näitä ratkaisuja perustellaan, jotka tuntuvat muuttuvan täällä aivan viime vaiheessa vielä ryhmänjohtajien konklaavissa.

Mielestäni on huono asia, että valtiovarainvaliokunnan ulkopuolella on nyt jo tehty kaksi käytännössä veropoliittista linjausta. Seurakunnilta vietiin yhteisöverotuloja ja nyt tehdään toinen yhteisöverotuoton leikkaus kunnilta. Siinä valiokunta alkaa turhautua, kun se pyrkii esimerkiksi kunnallistaloutta ja veropoliitiikkaa tarkoin kuullen asiantuntijoita linjaamaan ja kuitenkin lopulliset päätökset tehdään jossain muualla. Tämä on huono asia.

Arvoisa puhemies! Keskusta tulee toisessa käsittelyssä keskustan ja kristillisten vastalauseen pohjalta tekemään muutosesityksiä hallituksen esitykseen.

Tulemme esittämään talletusten korkojen verovapauden säilyttämistä siltä osin kuin se on vielä nykyisin voimassa.

Tulemme esittämään puolison eläkevakuutuksen vähennysoikeuden säilyttämistä.

Tulemme esittämään pienituloisille veronkevennystä. Tämä tapahtuu ansiotulovähennystä korottamalla. Veroasteikkomuutokset ovat tulosikä käytännössä voimaan 1.3.2000, ja tietenkin tulo- ja veropoliitiikan linjata, mutta kyllä käytännössä ansiotulovähennyksen korotus on ensi vuodelta förbi, jos ei sitä nyt tehdä. Sen takia annamme mahdollisuuden eduskunnalle päättää pieni- ja keskituloisiin kohdistuvasta veronkevennyksestä, joka olisi monella tavalla perusteltu tässä tilanteessa työllisyyden näkökulmasta. Se hillitsisi tuloerojen kasvua ja purkaisi tulo- ja kannustinloukkua vähäiseltä osaltaan.

Esitämme myös, että pienituloisille verovelvollisille annetaan oikeus valita ansiotuloverotus pääomaverotuksen sijasta. Itse asiassa pykälämuotoilu on niin, että yrittäjille ja viljelijöille tämä tulisi automaationa. Mehän tiedämme, että on joitakin aivan kohtuuttomia tapauksia, kun koko tulo on pääomatulona ja ensimmäisestä markasta lähtien veroprosentti on 28 ja nyt ilmeisesti 29, kuten hallitus esittää.

Eräs asia, mille toivoisimme todella muutakin kuin ponsimyönteisyyttä, on työmatkavähennyksen korottaminen, ja myös esitämme, että vähennyksen alaa laajennettaisiin osin kakkosastuntoon. Siitä voitaisiin nyt yläräjä poistaa, mutta esitämme sen korottamista 13 000 markalla. Tämä ei merkitse suuria verotulon menetyksiä

veronsaajille, puhutaan ehkä 50 miljoonasta, mutta se olisi monelle pienituloiselle palkansaajalle apu siihen, että voisi käydä työssä vähän koitoa kauempaakin. Kun työsuhteet ovat entistä lyhyempiä ja kun ei voida olettaa kohtuudella, että muuttaa työn perään, esimerkiksi puolisolalla on työpaikka toisella paikkakunnalla, tämä pitäisi välttämättä tehdä. Tästä on kyllä ponsi mietinnössä.

Siellä on hyviä ponsia muutenkin liittyen supupolvenvaihdostilanteeseen, liittyen maataloudessa olevien osakkeiden myyntitulojen verotukseen, ja myös pienten pääomatulojen verotuksesta on ponsi. Ponnit ovat tietenkin hyviä, mutta niistä ei ole mitään apua, elleivät ne realisoitu käytännön lainsäädäntötoimiksi.

Siksi pitäisi välttämättä nyt kyllä, kun bensan hinta on nousussa, tämä työmatkavähennyksen korotus tehdä. — Täällä on paikalla ed. Pulliainen hallituspuolueiden edustajana. Tiedän teillä olevan aluepoliittista näkemystä, joten koettakaa nyt puhua vielä tämän asian puolesta hallituksen neuvotteluissa. Nehän tuntuvat vielä jatkuvan.

Esitämme myös vielä pienyritysten pitkäaikaisten velkojen puolittamismahdollisuutta. Tämäkään ei ole suuri kustannus valtiolle, mutta se mahdollistaisi henkilöyhtiöiden osalta nykytilanteen jatkumisen. Silloin kun pääoma- ja yhteisöverouudistus tuli voimaan, nettovarallisuutta laskettaessa puolittamismahdollisuus annettiin, ja tilanne on jatkunut entisellään. Se olisi hyvä näin tehdä. Sehän koskee myös viljelijöitä. Tiedämme maanviljelijöiden tilanteen. Tulot laskevat, kannattavuus laskee viidettä vuotta, kiinteistövero nousee monissa kunnissa, tuloveroprosentti nousee monissa maaseutukunnissa, polttoaineverot nousevat. Olisi kohtuullista, että tätä kiristystä ei enää tapahtuisi.

Keskusta on pitänyt, lopuksi, hyvänä sitä, että mietinnössä on aivan oikein otettu kantaa siihen, että verotusta pitäisi käyttää uuden aluepolitiikan välineenä, siis että sitä selvitettäisiin. Käytännön toimeenpiteenä olemme ehdottaneet erityispoisto-oikeuden antamista kasvukeskusten ulkopuolelle perustettaville ja siellä toimintaansa laajentaville yrityksille. Esimerkiksi poistoja voitaisiin määräaikaaisesti nostaa 50 prosentilla. Luulen, että tämä on tärkeää juuri tietualan yrityksille, joille nyt poistoprosentti on aivan liian pieni; se on 25. Kolmessa vuodessa vasta tietokoneista saa poistettua puolet, ja kuitenkin ne ovat jo mennyttä tavaraa kolmen vuoden jäl-

keen. Voisi olla muitakin yrityksiä, joita tällainen verokannustin edistäisi sijoittumaan ruuhka-keskusten ulkopuolelle.

Viimeksi Elinkeinoelämän valtuuskunta on ottanut kantaa verotuksen käyttämiseen myönteisen alueellisen kehityksen edistämiseksi. Elinkeinoelämäkin alkaa nähdä, että ei ole kenenkään etu se, että kustannukset ovat pääkaupunkiseudulla karkaamassa esimerkiksi asumisen osalta. Tapahtuu myös aloittaista ylikuumenemista. Olisi totta kai pitkän päälle kokonaistalouden kannalta hyvä, että olisi tasapainoisempi aluekehitys Suomessa.

Arvoisa puhemies! On varmasti niin, että nämä esitykset tehdään tiistaina, ja toivon mukaan mahdollisimman moni näistä hyväksytään, niin voidaan tänäkin vuonna tehdä myönteisiä veroratkaisuja eikä yksin veronkiristyksiä, niin kuin olemme täällä tänä syksynä nähneet.

**2 Maria Kaisa Aula /kesk:** Puhemies! Ed. Al-Nissilän kuvaamat, keskustan vastalauseisiin perustuvat ehdotukset ovat kannatettavia. Saattoi kyllä käydä niin, että hän ei maininnut erikseen talletusten verokohtelua, josta esitämme, että tulisi pysytellä nykyisessä menettelyssä. Valiokunnassahan oli pitkään vireillä se, että olisi voitu säätää alle 1 prosentin talletukset verottomiksi, koska se vastaisi osapuulle inflaatiotasoa. Kun tähän ei päästy, päädyimme esittämään nykyisen järjestelmän säilyttämistä.

Toinen asia, johon vielä haluaisin kiinnittää huomiota ja jota pidän erityisen epäoikeudenmukaisena, on vapaaehtoisen eläkevakuutuksen verovähennysoikeuden karsiminen puolison eläkevakuutuksen osalta. Alennushan on erittäin raju, 50 000 markasta 15 000 markkaan. Tämä on tulossa voimaan takautuvasti poiketen muista tähän liittyvistä esityksistä, eli myös aikaisemmin otettuja eläkevakuutuksia tulisi rajoitus koskemaan. Meillä Suomessa ei ole vielä sellaista lakisääteistä järjestelmää, joka ottaisi huomioon kotona tehtävän työn, hoitotyön, aiheuttamat puutteet ja vajeet eläketurvassa. Niin kauan kuin tällaista ei ole, mielestäni vapaaehtoiselle eläkkeelle pitäisi antaa nykyistä suotuisampi kohtelu.

Toinen asia, jota pidän hyvin tärkeänä, on työmatkoista aiheutuvien kulujen verovähennyskelpoisuus. Onneksi siitä on mietinnössä aika selkeä ponsi, jolloin on ehkä jonkinlaista toivoa, että ensi vuoden aikana tähän asiaan saataisiin korjausta.

Kolmanneksi, myös alueellisesti kohdentuvat verokannustimet ovat sellainen alue, jolla Suomessa pitäisi tehdä paljon enemmän tutkimusta eikä vain tyrmätä niitä eräänlaisen mutu-tuntuman perusteella.

<sup>3</sup> **Toimi Kankaanniemi /skl:** Arvoisa puhemies! Lyhyesti totean, että tavattoman monet verot todella näyttävät nyt kiristyvän entisestään. Meillä on kokonaisveroaste jo varsin korkealla lähtökohdiltaan tältä vuodelta, kun ensi vuoteen siirrymme. Saattaa olla, että näillä näkymin Lipposen hallitus tekee ensi vuonna suomenennätyksen kokonaisveroasteen korkeudessa. Tämä ei varmaan ollut ainakaan kokoomuksen tavoite, mutta kunnian se siitä saa tai ainakin maineen. Suomenennätys on aina saavutus, onko se myönteinen vai ei, sen veronmaksajat, kansalaiset, arvioivat.

Arvoisa puhemies! Syksyn aikana on käyty keskustelua siitä, voidaanko veroperusteita muuttaa kesken vuoden. Jos ei voida, niin nyt tehdään sellaisia päätöksiä, jotka vaikuttavat koko ensi vuoden ajan, ja näin verotuksen korkeusennätys toteutuu. Toivoo tietysti pitää, että tulopoliittisissa liittokohtaisissa neuvotteluissa päästään järkeviin ratkaisuihin. Sitten kun näin tapahtuu, pitää toivoo, että hallitus tekee uusia veroesityksiä niissä mahdollisissa raameissa, mitä meillä kesken vuoden on veroihin puuttua. Niissä erityisesti edellytän, että pieni- ja keskituloiset saavat kevennyksiä verotukseensa. Suurituloiset tuntuvat saavan etuusia muutenkin. Heillä on usein verovapaita etuusia ja palkkijärjestelmiä, joista käteen jää yhtä sun toista, mutta pieni- ja keskituloiset ovat ahtaalla tässä maassa. He maksavat suhteessa enemmän esimerkiksi kuntien perimiä veroja ensi vuonnakin, niin kiinteistö- kuin kunnan tuloveroa, ja sitten sairaudesta johtuvia korotettavia maksuja jne.

On kuitenkin hyvin mielenkiintoista seurata, kun tulopoliittisia neuvotteluja liittokohtaisesti käydään, minkä liiton ratkaisujen pohjalta hallitus tekee mahdolliset veroasteikko- ja muut vero- vähennys- ja veronkevennyispäätöksensä, tekekö hallitus ne kaikkein vahvimpien liittojen ehtojen mukaisesti ja hyvätuloisia suosien, kuten kokoomus tuntuu vaativan, vai löytyykö sosiaalista oikeudenmukaisuuslinjaa ja -mieltä, jota vasemmisto on ainakin perinteisesti edustanut. Kun mennään liittokohtaisten sopimusten kautta työmarkkinoilla, niin ennustan, että hallituspuolu-

et eivät ehkä onnistu niinkään hyvin kuin nyt ovat kabineteissaan onnistuneet kuntia jälleen rokkamaan menojen katteeksi tuloja hankkimaan. Eli oikeiston ja vasemmiston välillä on ero, ja toivon sitä, että pieni- ja keskituloiset saavat osuutensa eikä kaikkea jaeta hyväosaisille, niin kuin viime vaalikaudella Lipposen hallitus jakoi verokevennykset pääasiassa hyvätuloisille.

Tämä yhteenotto voi keväällä olla edessä hallituksen sisällä. Tämän verran kai saa spekuloida tällä asialla. Linjat ovat erillään, ja jos olisi syntynyt tulopoliittinen kokonaisratkaisu, hallituksen olisi tietysti ollut tavattoman helppo mennä sen taakse, mutta nyt kun se ei toteudu, silloin tulee hallituksen vastuu veroratkaisuista yhä keskeisemmäksi. Silloin nähdään, miten tässä käy.

Todella tärkeää työllisyyden ja alueellisen ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kannalta on se, että pieni- ja keskituloiset saavat työstään saamastaan palkasta entistä enemmän käteen verotuksen keventämisen kautta ja hyvätuloisten, suurituloisten, osalta voidaan mennä vaikkapa päinvastaiseen suuntaan, jos talouden tarve sitä edellyttää.

Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä olevat lait kuitenkin merkitsevät sitä, että verotus vähintään pysyy ennallaan, ja kun kaikki osat otetaan huomioon, niin jopa kiristyy.

Erityisesti vielä haluan mainita työstä aiheutuvien matka- ja asumiskustannusten vähennysoikeudesta eli tämän lain 93 §:stä. Hallitus ei ole esittänyt siihen mitään muutoksia. Opposition edustajat valtiovarainvaliokunnassa ovat esittäneet 13 000 markan korotusta ylärajan matkakulujen vähennysten osalta. Mielestäni nyt, kun polttoaineiden hinnat ovat nousseet tavattoman voimakkaasti ja näyttää siltä, että tämä korottuminen ei ole vain tilapäistä vaan ainakin vuosi vaihtuu korkeitten hintojen ja ehkä yhä kohoavien hintojen aikana, olisi kyllä ollut vastuullista, että hallitus olisi edes tässä tullut vastaan työtä tekeviä ihmisiä.

Näin ei nyt kuitenkaan ole tapahtumassa. Ponsi ei kyllä ketään auta. Se ei yhtään penniä tuo verovähennyistä kenellekään. Se voi vaikuttaa vuoden 2001 vähennyksiin, jos hallitus muistaa sen ponnin lukea. Välittömästi se ei kuitenkaan auta, mutta korotukset erityisesti polttoaineiden hinnoissa ovat jo tulleet voimaan. Hämmästelen, että nestemäisten polttoaineiden valmisteveroon ja arvonnalisäveroon siltä osin ei hallitus ole millään lailla reagoinut. Ministeri Siimes hyvin kyl-

mäkiskoisesti totesi, että ei kuulu hänelle koko asia. Se oli aika kylmä suihku työtä tekevää kansanosaa kohtaan tässä maassa. Mitään ei tapahdu, vaikka tällä tavalla matkakustannukset ovat nousseet, ja mitä harvemmin asutulla alueella eletään, sitä vähemmän siellä on joukkoliikennettä ja sitä enemmän tarvitaan omaa autoa ja sitä kalliimmaksi työssäkäynti tulee.

Nyt ei tapahdu yhtään mitään, ei verotuksen matkavähennyksen eikä tämän polttoaineverotuksen osalta. Tämä on minusta käsittämätöntä, että näin mennään eteenpäin. Luulisi edes hallituksen hieman ajattelevan inflaatiopaineita ja -kasvua, joka jo yksistään tästä aiheutuu. Viimeksi 0,5 prosenttiyksikköä inflaation noususta oli polttonesteiden hinnannoususta johtuvaa. Näin tulee jatkossa olemaan, eli inflaatiovaara on ilmeinen, eikä se ole toivottavaa.

Sen lisäksi, kun nuo mainitut työmarkkina-neuvottelut ovat vasta alkamassa, aivan väistämättä polttoaineiden hintojen raju nousu näkyy myös palkankorotusvaatimuksina. Koska se näkyy myös lämmityksessä, kuljetuksissa, kaikessa elämässä monella eri tavalla, se aiheuttaa myös varmasti palkankorotusvaatimuksia. Mitä enemmän niitä tulee, sitä huonommalta tulevaisuus näyttää. Tällä menolla hallituksen tällä politiikalla saattaa olla lähellä se, että meidän kasvumme taittuu ja tulee vaikeammat ajat eteen. Väistämättä ne kuitenkin tulevat lähivuosina eteen, ja siihen pitäisi varautua niin, että nyt kannustettaisiin ihmisiä tekemään työtä ja hoitamaan asiat. Luulenpa, että jos esimerkiksi polttoaineverotusta kevennettäisiin, niin se ei olisi poissa kovin voimakkaasti valtion tuloista, koska silloin myös kulutus säilyisi korkeammalla tasolla ja näin veropohja pysyisi laajempuna.

Näihin muihin kysymyksiin en nyt, arvoisa puhemies, tässä yhteydessä ota kantaa, mutta nämä tulkoot todetuiksi.

**4 Erkki Pulliainen /vihr:** Arvoisa puhemies! Ed. Kankaanniemelle lähinnä vastauspuheenvuoro, mutta täältä edestä, jos sattuisi menemään pari minuuttia rikki. Kuitenkin varsinaisena puheenvuorona tämän puheenvuoron varsin.

Ed. Kankaanniemi oli tässä noteeraamassa ennätyskiä. Ne olivat kai kansallisia ennätyskiä, koska ei Suomi esimerkiksi Hollannin ja Ruotsin veroaste-ennätyskiä pysty rikkomään oikein millään. Mutta, arvoisa ed. Kankaanniemi, tämä hallitus on tekemässä myöskin muita ennätyskiä, jos

ennätysjähdissa on. Se on muun muassa teidän ministerikautenne synnyttämiä taloudellisten ongelmien korjaamisessa tekemässä suomenennätystä parasta aikaa. Budjetti on ylijäämäinen, ja vielä vuoden aikana on pystytty ekstramäärällä valtion velkaa lyhentämään, ja jatko näyttää samanlaiselta. Ed. Kankaanniemen kannattaa tähän Guinnessin kirjaansa kirjata myös nämä ennätysket, kun hän näköjään tämmöistä kirjanpitoa pitää.

Arvoisa puhemies! Polttoaineen hinnasta. Täällä ainakin kahdessa puheenvuorossa sanottiin, että polttoaineerotus kiristyy. Ei mitään veroprosentin kiristymistä ole tapahtunut. Se 75 prosenttia on ja pysyy. Sen sijaan verokertymä polttoaineitten myynnistä kasvaa. Verokertymä kasvaa eli valtio saa yhä enemmän tuloja, mitä enemmän tämä kantaluku nousee. Se on kai jo nyt siellä 900 miljoonassa markassa tuo taso.

Tämän koko ilmiön taustallahan on se, että raakaöljyn hinta on maailmanmarkkinoilla nousut 12 kuukauden aikana 150 prosenttia. Tästä on ollut siis seurauksena se, että vähittäismyyntihinnat ovat Suomessakin nousseet, niin kuin kaikki tiedämme. Miksi tähän ei ole sitten reaktiivisesti otettu kantaa ja ryhdytty välittömästi vähentämään tätä vähittäismyyntihinnan nousua? Minä olen nyt oikein yrittänyt tätä seurata ja päätenyt siihen tulokseen, että varsin moni valtiovarainministeriössä ja vähän muutoinkin on ajatellut, että tähän on tämmöistä niin sanottua oskillaatioilmiötä: Öljyn barrelihinta vaihtelee tällä tavalla, ja nyt on käyty huipulla. Kohta tullaan kovaa vauhtia alaspäin ja Opec-maat kuljettavat markkinoille yhä enemmän öljyä, jolloinka barrelihinta laskee, ja sillä tavalla olisi ylireagointia tähän nousuun, jos olisi ryhdytty veroprosenttia alentamalla vaikuttamaan siihen, mikä vähittäismyyntihintataso on.

Ed. Kankaanniemi äsken totesi uskomukseen, että tässä tuskin on kysymys tämän laatuisesta ilmiöstä vaan että kysymys on todellakin rakennemuutoksesta, jonka aiheuttaa yksinkertaisesti se, että maapallon öljyvarat ovat hyvin rajallinen luonnonvara; uutta kuivatislautumista saniaisista sun muista ei tapahdu. Se tapahtui kivihilikaudella muutama miljoona vuosi sitten, ja jos joku tämmöinen uusiutumaton fossiilinen lähde varastoiltaan ehtyy, niin onhan selvä asia, kun se arvokkaaksi ja tarpeelliseksi koetaan, että sen yksikköhinta pyrkii nousemaan.

Arvoisa puhemies! Jos johtopäätös on tämä, niin siitähän seuraa se, että koko tämmöinen verotusjärjestelmä pitää arvioida pohjimmiltaan uudestaan, ja se tarkoittaa silloin sitä, että asetetaan tällaiselle polttoaineverokertymälle tavoite-taso, että tämän verran tätä veroa tulee kertyä valtion varastoon ja sitten, jos sen yli kertymä näyttäisi nousevan, niin silloin veroprosenttia alennetaan. Mutta tämän täytyy tapahtua ei minään hetkellisenä reaktiona vaan aivan selvänä järjestelmämuutoksena, ja henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, että tällaisen järjestelmämuutoksen arvioinnin ajankohta on tullut juuri nyt.

**5 Seppo Lahtela /kesk:** Arvoisa herra puhemies! Kun ed. Pulliainen vastasi ed. Kankaanniemelle, niin pyysin puheenvuoron nyt sitten vastakseni ed. Pulliaiselle. Ed. Pulliainen on syntynyt onnellisten tähtien aikaan, kun on sattunut edustamaan tällä kertaa semmoista hallitusvaltaa, jonka aikana on maailman yleinen taloudellinen nousu kohdistunut myöskin Suomeen ja Suomen tulevaisuuteen. Täytyy sanoa, että olimme todella hukassa, ellei näin olisi tapahtunut.

Mutta ed. Pulliaisen puheenvuorosta tuli ilmi tai jotenkin jäi sellainen vaikutelma, kuin ed. Pulliainen väheksyisi polttoaineen hinnannousua ja sitä kautta aiheutuvia työmatkakustannuksia ja yleensäkin autoilijoitten kustannuksia. Kyllä katsoisin, että kaikissa muodoissaan olisi nyt nopeasti aika reagoida. Polttoaineen nopeisiin hinnannousuihin, jotka ovat nousseet huikkeen korkealle — eivät niin korkealle, etteivät ne vielä korkeammallekin voisi nousta, mutta sanoisin, että huikkeen korkealle — pitäisi nyt jo reagoida niin, että ryhdyttäisiin laskemaan ja tasamaan ja jollakin lailla toteuttamaan tätä asiaa niin, etteivät hinnat ole sen suuruiset kuin tällä hetkellä. Mitä tämän päivän aikana on tästä asiasta keskusteltu täällä, en käy sitä toistamaan, koska siinä voisi hyvinkin tunnin puhua ja mitään uutta asiaa ei välttämättä tulisi, mutta kyllä nopeasti pitäisi hallituksenkin reagoida näihin veroluonteisiin asioihin, mitkä kohdistuvat ihmisten elämään ja liikkumiseen.

**6 Toimi Kankaanniemi /skl:** Arvoisa puhemies! Poltonesteiden verotus ei nyt ole kyllä käsittelyn kohteena. Ensi viikolla on, koska olen jättänyt tätä koskevan lakialoitteen ja se tulee varmaan lähetekeskusteluun ensi viikolla. Tote-

an sen, että poltonesteiden valmistevero on kiinteä, mutta arvonlisävero tietysti vaikuttaa toisella tavalla, ja sen varmasti me molemmat ymmärrämme, ed. Pulliainen ja jopa minä.

Eri asia on se, että tässä yhteydessä keskustellemme työmatkakulujen verovähennysoikeuden määrästä. Tosiasia on se, että liikennepolttoaineiden hinnat ovat rajusti nousseet tänä vuonna, ja asiantuntijoiden ennusteet ovat sellaiset, että pitkälle ensi vuoden puolelle, ainakin kevääseen asti, hinnat eivät ainakaan alene mutta saattavat yhä nousta. Voi olla, että tämä maailman öljytilanne jo sitten tulee mukaan myös. Mutta näin on tapahtunut, ja minusta on kyllä kohtuutonta, että ei edes työmatkakustannusten verovähennysoikeudessa oteta tätä huomioon.

Ymmärrän jotenkin sen, että hallitus ei muuta poltonesteiden verotusta joka mutkassa, vaikka sillekin nyt on erittäin hyvät perustelut, mutta työmatkakustannusten verovähennysoikeuden muuttaminen nyt olisi kyllä paikallaan. Sillä on vaikutusta aluepoliittisesti erittäin paljon tähän muuttoliikkeeseen, joka meillä on hurjan suuri ja näkyy myös asunto-ongelmana, asuntojen hintojen nousuna jne., ja sitten ihan siinä, että ihmiset joutuvat miettimään, kannattaako käydä töissä vähän etäämmällä, jos omalla autolla pitää liikkua, niin kuin pitää liikkua suurimmassa osassa tätä maata. Kun tämä tilanne meillä on käsissä, niin on aivan selvä, että työmatkakulujen verovähennysoikeuteen pitää puuttua ja siitä pitää keskustella. Se on äärimmäisen tärkeä asia juuri nyt, ed. Pulliainen.

**7 Erkki Pulliainen /vihr:** Arvoisa puhemies! Ensinnäkin ed. S. Lahtelalle se, että minähän päinvastoin yritin juuri esittää sellaisen mallin, joka pysyvällä tavalla rakenteellisesti reagoi tähän, koska sellaista juuri tarvitaan. Siinä siis lähdetään siitä, että asetetaan se verotulokertymäta-voite miljardeina, ja jos se nousee siitä johtuen siitä, että raakaöljyn hinta nousee ja tisleittein hinta nousee ja sitä kautta sitten vähittäishinnat jne., niin silloin tätä veroprosenttia alennetaan, jotta kertymä pysyy sillä tasolla, mikä on asetettu vuotuisiksi tavoitteeksi.

Mikä koskee taas matkakuluja, niin tässä asiassa ed. Kankaanniemi on aivan oikeassa, täsmälleen oikeassa. Mutta siinä on onneksi se tilanne, että se ehditään niin sanotusti, jos on halua, korjata myöhemminkin ensi vuonna, koska

veroilmoitukset tehdään vuoden 2000 osalta vasta tammikuussa 2001.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

**Toinen varapuhemies:** Asian käsittely keskeytetään.

## 2) Hallituksen esitys vuoden 2000 veroasteikkolaiksi

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys HE 38/1999 vp  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM  
24/1999 vp

**Toinen varapuhemies:** Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 24. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—5 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

## 3) Hallituksen esitys laeiksi tuloverolain ja tuloverolain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys HE 39/1999 vp  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM  
25/1999 vp

**Toinen varapuhemies:** Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 25. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen 50 ja 143 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

toisen lakiehdotuksen lakiteksti, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

## 4) Hallituksen esitys pääomatulojen ja yhteisön tuloveroprosentin korottamisesta sekä siitä aiheutuviksi muutoksiksi tuloverolainsäädäntöön

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys HE 158/1999 vp  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM  
27/1999 vp

**Toinen varapuhemies:** Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 27. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

**Toinen varapuhemies:** Asian käsittely keskeytetään.

## 5) Hallituksen esitys laiksi asuntosäästö-palkkiolain 7 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys HE 128/1999 vp  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM  
28/1999 vp

**Toinen varapuhemies:** Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 28. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 7 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.



**6) Hallituksen esitys laiksi eräiden kirkollisten kiinteistöjen luovuttamisesta Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle, Suomen ortodoksiselle kirkkokunnalle sekä näiden seurakunnille**

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys HE 142/1999 vp  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 29/1999 vp

**Toinen varapuhemies:** Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 29. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1 ja 2 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

**7) Hallituksen esitys laiksi vapaasta sivistystyöstä annetun lain 16 §:n muuttamisesta**

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys HE 130/1999 vp  
Sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 9/1999 vp

**Toinen varapuhemies:** Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö n:o 9. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 16 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

**8) Hallituksen esitys laiksi elokuvataiteen edistämisestä**

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys HE 120/1999 vp  
Sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 10/1999 vp

**Toinen varapuhemies:** Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö n:o 10. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—9 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

**9) Hallituksen esitys eläkkeelle siirtymistä myöhentävistä ja työssä jatkamista edistävästä muutoksista eläkelainsäädäntöön**

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys HE 93/1999 vp  
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö StVM 23/1999 vp  
Lakialoite LA 168/1999 vp

**Toinen varapuhemies:** Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö n:o 23. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

*Yleiskeskustelu:*

<sup>1</sup> **Valto Koski /sd:** Arvoisa herra puhemies! Kun asiaa käsiteltiin sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnassa, haluaisin ihan lyhyesti todeta, että vaikka tällä onkin sinänsä myönteinen merkitys sen tarkoituksen saavuttamiseksi, joka muun muassa hallitusohjelmassa lähtee siitä, että ikääntyvät työttömät ja muut pitkään työttömänä olleet ihmiset voitaisiin tämän lakiesityksen perusteella saada työelämään ja täten myöhentää eläkkeelle siirtymistä noin kahdella kolmella vuodella, niin valiokunnan käsittelyn aikana ainakin allekirjoittaneelle kävi selväksi, että yksistään tämän lakiesityksen esittäminen ja käytäntöön ottaminen ei

ole riittävä keino tavoitteen saavuttamiseksi. Tarvitaan siis lisää keinovalikoimia.

Lisäksi valiokuntakäsittelyssä ilmeni lakiesityksessä pari ongelmakohtaa, jotka valiokunta on mietinnössään tuonut esille. Haluan vain korostaa sitä, että kun epäkohdat valiokunnassa havaittiin, haluttiin sosiaali- ja terveysministeriön kautta kirjelmöidä, voitaisiinko nämä ongelmat käytännössä hoitaa. Kahden kirjelmöinnin jälkeen kuitenkin saatiin melko tavalla selkeästi vastaus, että näihin ongelmiin ei tällä kertaa voida puuttua sen takia, että tämä on niin sanotusti kolmikantasopimukseen perustuva. Haluan kuitenkin todeta, että valiokunta on näihin ongelmiin lausunnossaan kiinnittänyt huomiota, ja toivoisin, että vaikka ne eivät sillä kertaa lopputulokseen vaikuttaneetkaan, myöhemmin voitaisiin nämä epäkohdat ottaa käsittelyyn ja siten tehdä laista täydellisempi.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta hallituksen esitykseen sisältyvien

1. lakiehdotuksen 1, 4, 4 c, 4 e, 5 a, 7 h, 12, 21 ja 22 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,
2. lakiehdotuksen 4, 4 a, 5 a, 5 c, 7, 9 ja 13 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,
3. lakiehdotuksen 4 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,
4. lakiehdotuksen 6 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,
5. lakiehdotuksen 5 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,
6. lakiehdotuksen 3 a, 15, 15 e, 16 f ja 22 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,
7. lakiehdotuksen 3 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,
8. lakiehdotuksen 1—3 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,
9. lakiehdotuksen 20, 22 a, 22 c, 25 a, 26, 31 a ja 39 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä
10. lakiehdotuksen 15 b §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Eduskunta yhtyy sosiaali- ja terveysvaliokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

## 10) Hallituksen esitys laeiksi valtion eläkelain ja valtion perhe-eläkelain 5 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys HE 118/1999 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 24/1999 vp

**Toinen varapuhemies:** Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 24. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen 9 a, 9 c, 10 b, 15 ja 20 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

toisen lakiehdotuksen 5 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

## 11) Hallituksen esitys laiksi rakennerahasto-ohjelmien kansallisesta hallinnoinnista

Mietintöjen pöydällepano

Hallituksen esitys HE 140/1999 vp

Hallintovaliokunnan mietintö HaVM 9/1999 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

**Toinen varapuhemies:** Eduskunnan täysistunto on ensi tiistaina kello 14. seuraava

---

Täysistunto lopetetaan kello 20.08.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

---

